MINISTERUL DE INTERNE

COMPLICII

1972

M I N I S T E R U L D E I N T E R N E
OFICIUL PENTRU PROPAGANDĂ, PUBLICAȚII DE SPECIALITATE
ȘI EDITORIAL

STRICT SECRET

Aprobată de colectivul de conducere al Direcției a III-a la data de 5 iulie 1972.

COMPLICII

Autori:
lt. col. ION DINU
cpt. MIHAI MARIȚIU

Nr. 99

1 9 7 2

I. RAMNON ELIEZER, ALIAS HERŞCOVICI ABEL

Mulţi dintre numeroşii oameni de afaceri care vin în România pe linia schimburilor comerciale tot mai intense efectuate de ţara noastră cu străinătatea sînt în realitate simpli intermediari, care doar mijlocesc actele de vînzare-cumpărare ce au loc între furnizori şi beneficiari. Unii dintre aceşti intermediari provin dintre foştii cetăţeni români sau străini, care dispun în diverse instituţii şi întreprinderi româneşti de o serie de relaţii ce şi le-au făcut înainte de a pleca definitiv din ţara noastră. Punîndu-se în slujba unor firme comerciale care îi angajează tocmai în virtutea faptului că au cunoştinţe în România, intermediarii de profesie primesc de la furnizori comisioane fixe sau procente, plus cheltuieli de reprezentări, deplasări, cazare etc. Cîştigurile obţinute de ei sînt direct proporţionale cu cantitatea de marfă vîndută şi cu preţurile la care reuşesc să o desfacă. Aşa stînd lucrurile, intermediarii sînt interesaţi să plaseze produsele furnizorilor în condiţii cît mai avantajoase pentru aceştia, recurgînd adesea, cu sprijinul unor funcţionari români imorali, pe care uneori reuşesc să-i corupă, la încheierea de tranzacţii frauduloase, în dauna economiei naţionale. Mai mult decît atît, unii dintre aceşti intermediari vin în ţara noastră cu o serie de sarcini de spionaj sau sînt chiar ei înşişi cadre ale anumitor servicii de spionaj străine.

De aceea, este necesar ca toţi ofiţerii de securitate, dar mai cu seamă cei de contraspionaj, precum şi cei cu sarcini pe linia comerţului exterior să acorde atenţia cuvenită acestor indivizi şi printr-o supraveghere informativă generală calificată să-i descopere din vreme, pentru a fi în măsură să le lichideze operativ acţiunile ostile.

Un asemenea individ s-a prezentat în iarna anului 1961 la o întreprindere română de comerţ exterior, cu intenţia declarată de a vinde motoare de vapoare de tonaj mic produse de către o firmă englezească. În discuţiile purtate cu specialiştii români, acesta s-a dovedit însă totalmente nepregătit din punct de vedere tehnic, neputînd să explice nici cele mai elementare caracteristici tehnice ori funcţionale ale produsului pe care îl oferea. În schimb, preţurile sale erau cu 28% superioare celor la care se achiziţionase produsul respectiv pînă la acea dată.

În aceste condiţii, afacerea nu s-a putut încheia, cu toate că străinul făcuse unele reduceri însemnate de preţ. Prin prisma rezultatelor tratativelor respective s-ar putea trage concluzia că primul voiaj în România al acestui individ se soldase cu un eşec total, dar, aşa cum s-a dovedit ulterior, nu era vorba decît de preludiul unor acţiuni ostile pe care cel în cauză avea să încerce să le întreprindă în anii următori. Pentru început, misiunea sa nu fusese alta decît aceea de a arăta că se ocupă cu încheierea de tranzacţii comerciale, de a-şi pune la punct unele amănunte ale rolului pe care avea să-l joace mai tîrziu.

Din paşaportul lui rezulta că se numeşte Ramnon Eliezer şi că ar fi născut la Cernăuţi, la 1 decembrie 1914. Era căsătorit şi domicilia în Tel Aviv, pe una din străzile principale ale oraşului. Din afirmaţiile sale rezulta că s-a stabilit în această localitate încă din anul 1932, împreună cu părinţii, fiind chemat de o rudă înstărită. Vorbea curent limbile germană, română, engleză, rusă, ebraică şi arabă şi avea o înfăţişare de atlet, cu privire inteligentă şi pătrunzătoare. Fiind o fire deschisă şi agreabilă, îşi făcea destul de repede anturaj. Nu-şi contrazicea niciodată interlocutorul, căruia, vădit interesat, îi descoperea o mulţime de calităţi, atribuindu-i însuşiri pe care, de fapt, nu le avea. Remarca uşor orice modificări în atitudinea celor din jur şi era permanent preocupat să fie util oamenilor. Se declara un admirator al realizărilor poporului român şi „regreta" că nu poate ajuta, după puterile lui, la opera de edificare a noii societăţi româneşti.

Cu atîtea calităţi şi manifestări de bune intenţii, Ramnon Eliezer i-a impresionat pe unii dintre cei cu care a venit în contact, astfel că în anul 1972 a reuşit să devină reprezentantul unei întreprinderi româneşti de comerţ exterior pe piaţa israeliană, contra unui comision de 5%. Situaţia convenea ambelor părţi, în sensul că întreprinderea ce-l angajase realiza desfacerea unor produse greu vandabile (seceri, tîrnăcoape, furci, topoare etc.), iar el avea asigurat un cîştig frumos şi largi perspective de a voiaja regulat în România. Se pare că pentru moment străinul nici nu-şi dorea altceva.

În foarte scurt timp, Ramnon Eliezer a devenit un client obişnuit al marilor restaurante bucureştene, vizitînd uneori şi legaţia israeliană.

Deşi ori de cîte ori sosea în ţară avea motive plauzibile, odată semnalat în cadrul supravegherii informative generale că are o comportare suspectă era firesc să fie în continuare în atenţia organelor de securitate, pentru a-l cunoaşte mai bine, atît sub aspectul tuturor laturilor preocupărilor sale, cît şi sub cel al biografiei.

Trebuia de urgenţă aflat cine era în realitate Ramnon Eliezer, cum se numea la data emigrării şi ce rude şi relaţii avea în ţară.

Întrucît investigaţii la locul naşterii nu se puteau face, toată atenţia s-a acordat obţinerii de date cu ajutorul reţelei informative. În cadrul acestor eforturi de dezlegare a tainelor ce învăluiau persoana lui Ramnon Eliezer, primul indiciu mai important a fost oferit de către un informator care, cu ocazia unei mese protocolare, avusese prilejul să discute mai mult cu străinul. În discuţia respectivă, acesta se dovedise un bun cunoscător al oraşului Iaşi — unde informatorul îşi făcuse studiile universitare — şi îşi manifestase interesul de a afla cum

arăta acum piața Alexandru Ioan Cuza, după terminarea noilor lucrări de sistematizare. Acest interes era motivat de Ramnon prin faptul că își făcuse o parte din studiile liceale în orașul Iași.

Întrucît în rețea exista un informator originar din Iași, de vîrstă apropiată cu străinul, și bănuindu-se că acesta l-ar putea cunoaște, s-a organizat punerea sa în contact vizual cu Ramnon. Nota furnizată ulterior de către informator a atestat că îndoielile privind identitatea lui Ramnon erau îndreptățite.

„Individul pe care l-am văzut — scria informatorul — pare a fi un anume Herșcovici Abel, ai cărui părinți aveau o prăvălie de mărunțișuri lîngă hala centrală din Iași. Nu-mi amintesc bine numele mic, pentru că era mai în vîrstă decît mine și cred că el nici nu mă cunoaște. Știu că era un sionist notoriu și că a urmat facultatea la Cernăuți, unde, de asemenea, a activat pe linia sionismului. Mai tîrziu am aflat că a plecat în Palestina, într-un grup de capi ai organizației sioniste, iar după un an și-a chemat acolo și familia".

Verificîndu-se aceste aspecte s-a constatat că ele corespundeau realității. Ramnon Eliezer, alias Herșcovici Abel, se născuse în Iași la 14 noiembrie 1910 și nu în Cernăuți cum rezulta din actele sale de identitate. Părinții lui avuseseră într-adevăr o prăvălie în acest oraș și un depozit de materiale de construcții. În februarie 1939 plecase din țară împreună cu alți conducători sioniști, pentru a se stabili în Palestina.

Investigațiile efectuate atît în țară cît și în străinătate au evidențiat o serie de amănunte revelatoare cu privire la trecutul său.

Așa de exemplu, Ramnon Eliezer părăsise țara prin portul Constanța, îmbarcîndu-se pe un vas grecesc, ca matelot turc, sub numele de Mustafa Ygur. Odată ajuns la Nicosia, fusese reperat de contraspionajul englez și depus într-un lagăr de concentrare, unde a reușit să capete încrederea unui ofițer superior britanic, căruia i-a repetat aproape zilnic sentimentele sale filoengleze și faptul că motivele fugii din România fuseseră tendințele tot mai accentuate de fascizare a țării. Așa

se face că la sosirea în Palestina, Ramnon a fost primit cu multă atenție de britanici, care, după ce l-au testat, l-au pus să urmeze un curs de cinci luni, la finele căruia i-au dat gradul de locotenent și l-au repartizat în cadrul unui birou al Intelligence-Service-ului ce acționa în Orientul Mijlociu.

Naționalist convins, cu activitate intensă în cadrul organizației sionist-revizioniste „Ichud Avoda", Ramnon ținea în secret legătura cu unele cadre de conducere ale Serviciului de știri, cunoscut mai ales sub denumirea de S.A.I. (Serviciul de informații de mai tîrziu al armatei israeliene), din însărcinarea căruia îmbrăcase uniforma britanică. În armată s-a evidențiat destul de repede ca un ofițer destoinic, îndeplinind misiuni dificile, în urma cărora a fost recompensat și avansat. În același timp, el informa însă conducerea S.A.I. asupra tuturor ordinelor și instrucțiunilor primite pe linia muncii sale de ofițer de informații englez, a tuturor mișcărilor și intențiilor acestui serviciu în Palestina și în țările arabe.

În timpul războiului a fost detașat în Turcia și în unele țări africane, de unde venea destul de rar la Tel Aviv. Cu ocazia unei asemenea vizite a fost contactat de unul dintre șefii săi israelieni, care i-a comunicat că i se recunoaște gradul de căpitan în cadrul S.A.I.-ului.

După război, Ramnon a mai activat în slujba englezilor pînă în martie 1946, cînd superiorii săi israelieni i-au dat ca sarcină să organizeze în secret o unitate de șoc a Haganei (armata regulată israeliană). Așa a ajuns căpitanul de informații Ramnon Eliezer să „sufere" subit de o depresiune nervoasă, în urma căreia a devenit mic fermier într-o localitate rurală, unde se ocupa de exploatarea citricelor.

Spre sfîrșitul anului 1956, Ramnon s-a retras din armată cu gradul de colonel de stat-major. I s-a cerut să se odihnească și în același timp să studieze problemele comerciale.

Primele contacte cu lumea comerțului i-au plăcut fostului ofițer de informații. Mai întîi a încercat să devină reprezentantul unor firme engleze pe piața israeliană. Apoi a căutat să-și valorifice cunoștințele de limba germană și rusă, călă-

torind în interes de afaceri în aceste țări. Într-o zi însă, i s-a propus să se documenteze asupra pieții românești și să intre în relații de corespondență cu unele dintre întreprinderile noastre. Între timp, se făcuse cunoscut și printre comercianții și firmele israeliene.

Metodic din fire, Ramnon nu a venit în România ca un necunoscut. El a contactat mai întîi o delegație românească ce se afla la Londra pentru a trata importul unor motoare de nave. Au început apoi insistențele prin corespondență și vizite frecvente la Agenția comercială română din Londra. S-a interesat de mărfurile românești ce puteau fi plasate în Israel ; a făcut propuneri pentru contracte în compensație, ori pentru afaceri în trei ; a venit cu idei interesante privind plasarea unor mărfuri românești în Africa etc. Într-un cuvînt, făcea totul pentru a se afirma ca un comerciant activ. Toată lumea era mulțumită de el, mai ales că părea tipul omului cu pretenții modeste. Dar, în plină consolidare a pozițiilor ce și le cucerise în România, unul dintre diplomații israelieni cu care era în relații foarte apropiate a fost expulzat pentru că organizase pe teritoriul țării noastre o rețea sionistă de spionaj. Cadru cu experiență, Ramnon și-a dat imediat seama că poate fi urmărit de organele de securitate ca legătură a diplomatului expulzat. De aceea, o bună bucată de vreme el n-a mai călcat pragul nici unui diplomat. Mai mult chiar, între anii 1963—1965 vizitele sale s-au rărit, scurtîndu-se în același timp și ca durată. Problemele comerciale rămase în suspensie sau apărute ulterior se rezolvau mai mult prin corespondență. Cu toate aceste măsuri de precauție însă, „comerciantul israelian" avea să fie supravegheat de către organele de securitate și mai îndeaproape, relațiile lui cu diplomatul expulzat, precum și activitatea sa trecută constituind temeiuri dintre cele mai justificate de suspectare a sa.

II. MISTERUL DIN DOSARUL 46

Serviciul 115 din cadrul Întreprinderii de comerț exterior „Romaxa" avea ca principală atribuție importul de șroturi concentrate *) necesare sectorului agricol. Doi dintre salariații săi de bază — economiștii Tatu Vasile și Tonca Virginia — formau un cuplu redutabil în disputele cu furnizorii străini, operațiunile la care luau ei parte desfășurîndu-se întotdeauna în condiții optime, începînd din faza deschiderii tratativelor pînă la încasarea garanțiilor. Probitatea lor profesională era bine cunoscută în întreprindere și erau apreciați ca atare de către conducerea acesteia. Așa se face că în anul 1968, un referat întocmit de ei, în care se propunea ca din motive de operativitate să se renunțe la ofertele firmelor mărunte în favoarea uneia cu posibilități mai mari, a fost aprobat fără prea multe obiecții. Argumentele care pledau în favoarea firmei israeliene „Ranon", căci pe aceasta o considerau cei doi ca fiind cea mai convenabilă, erau întru totul întemeiate : plata produselor oferite de această firmă se făcea în devize libere ; firma israeliană putea livra orice cantități, asigura transportul în condiții corespunzătoare și la datele cerute etc.

*) Amestec de substanțe hrănitoare necesare pentru creșterea animalelor. (N.R.)

în vreme ce firmele concurente nu își puteau onora într-un asemenea mod ofertele.

Este interesant de arătat însă că pînă la întocmirea acestui referat unele dintre argumentele de mai sus fuseseră construite și conservate cu grijă, pentru ca acum să poată fi invocate. Respectiv, firmelor a căror înlăturare se propunea în referat li se făceau, de regulă, comenzi în sezoane moarte, cînd produsul solicitat era deja vîndut sau nu putea fi cumpărat decît la prețuri speculative, li se fixau termene de livrare imposibil de onorat și li se amînau, în scop de șicană, plățile. În asemenea condiții, relațiile „Romaxei" cu firmele în cauză se răciseră în mod firesc și deci n-au putut exista obiecții în privința înlăturării lor definitive de pe piața românească. Din acest moment, șroturi concentrate de soia urmau să se importe numai din Israel, renunțîndu-se la produsele similare oferite de firme din Olanda, Danemarca, Brazilia, Argentina etc.

Se dăduse astfel cale liberă unei firme nu dintre cele mai însemnate, dar al cărei reprezentant — după cum reieșea din materialele informative — era un om deosebit de amabil și de generos, care știa să facă din ședințele de tratative adevărate momente de destindere. Ceea ce a urmat avea să demonstreze că acesta mai știa și altceva, și anume, să profite de ocazia ce i s-a oferit de a se găsi singur, fără concurență, la masa tratativelor. Încă din prima zi a discuțiilor inaugurate în acest context, comerciantul israelian a majorat prețul șroturilor concentrate de soia cu 10 $ la tonă, respectiv în loc de 105 $ tona, aceasta costa acum 115 $. Informatorul „Gore", care a fost prezent la tratative ca delegat din partea română, a relatat că Tatu Vasile, de asemenea reprezentant al părții române alături de colega sa nedespărțită Tonca Virginia, a adoptat la început o poziție de așteptare, fiind de părere că nu trebuie să se dea satisfacție pretențiilor de preț ale israelianului. Același Tatu Vasile, ca un funcționar *conștiincios și corect* ce se pretindea a fi, a propus să se verifice încă o dată prețurile practicate de alte firme, cerind prin telex oferte din Olanda și Danemarca.

În acest stadiu, „Gore" a plecat în interes de serviciu în străinătate, Tatu Vasile și Tonca Virginia rămînînd să continue singuri discuțiile cu reprezentantul firmei israeliene.

Situația fiind presantă, fostul Consiliu Superior al Agriculturii avînd nevoie urgentă de șroturi concentrate de soia, în cele din urmă s-a încheiat un contract în care se stipula că „Romaxa" va cumpăra produsul firmei israeliene cu 112 $ tona, ceea ce însemna că pretențiile furnizorului fuseseră reduse de la 10 $ spor la tonă la 7 $. Se economiseau astfel aproximativ 45 000 $ din suma cerută inițial de către comerciantul israelian. Tatu Vasile a apreciat încheierea acestui contract ca pe un succes, pe care n-a ezitat să și-l atribuie imediat, cerind să fie recompensat.

Dacă se are însă în vedere că au fost cumpărate 15.000 tone de șroturi concentrate, beneficiul părții israeliene a rămas totuși destul de substanțial.

Dosarul nr. 46, care conținea scriptele acestei operațiuni, era învăluit în mister. Tratativele decurseseră în așa fel, încît cu greu se putea închipui că nu s-a făcut totul pentru ca partea română să obțină maximum de avantaj. Sporul de 7 $ la tonă cîștigat de firma israeliană constituia însă o pierdere însemnată pentru partea română și trebuiau descoperite cauzele care au permis acest lucru.

Întrucît din studierea dosarului nr. 46 n-a rezultat decît că totul era în perfectă ordine, s-a trecut la căutarea acestor cauze mai înainte, respectiv în perioada care a premers majorării prețului de către comerciantul israelian.

După cum s-a văzut, aceleași persoane care au încheiat acum acest contract propuseseră atunci și obținuseră aprobarea de a trata cu o singură firmă furnizoare. Prin anularea competiției comerciale se dăduse firmei acceptate ca cea mai convenabilă din toate punctele de vedere posibilitatea de a specula situația creată emițînd pretenții sporite de preț, ceea ce s-a și întîmplat. În aceste condiții era firesc ca inițiativa lui

Tatu Vasile și Tonca Virginia să trezească suspiciuni îndreptățite de faptele petrecute. Se punea deci întrebarea : scopul inițiativei celor doi a fost cel motivat în referat sau era vorba de o acțiune intenționată de favorizare a firmei israeliene, prejudiciindu-se astfel interesele statului român ? Înainte de a se clarifica această problemă trebuia aflat însă dacă cei doi economiști erau pretabili la a fi atrași într-o asemenea acțiune, sau poate numai unul dintre ei, și care anume. În acest scop s-au intensificat măsurile informative pe lîngă cei în cauză, pentru a-i cunoaște mai întîi sub toate aspectele vieții și activității lor, pentru ca apoi să se tragă concluziile de rigoare.

S-a stabilit astfel că Tatu Vasile fusese jurist de profesie, dar se reprofilase de mai multă vreme în economist, meserie în care se dovedea foarte priceput și întreprinzător. Fiind destul de inteligent și cu experiență în activitatea comercială îi plăcea să-i domine pe cei din jur, se simțea bine cînd era lăudat și nu suporta succesele altora. Era tot timpul obsedat de ideea că nu se realizase încă, la nivelul meritelor sale, pe nici un plan. Se manifesta nemulțumit în familie, iar pe tărîm profesional a avut aproape întotdeauna ceva de revendicat. Semnificativ în acest sens este faptul că de-a lungul activității sale întocmise nu mai puțin de 19 memorii, în care solicita să fie promovat în funcție sau să i se recunoască reala lui capacitate profesională prin trecerea la o clasă de salarizare superioară. Era avid după cîștiguri materiale, ultima dovadă în acest sens fiind solicitarea unei prime cu ocazia încheierii contractului cu firma israeliană.

La rîndul ei, Tonca Virginia era o funcționară mai puțin înzestrată din punct de vedere intelectual, fără imaginație și cu preocupări limitate. De teamă de a nu greși, accepta fără rezerve argumentele celor pe care-i considera mai bine pregătiți decît ea. În serviciu trecea drept o femeie cu relații sus-puse, motiv pentru care nu era prea mult deranjată de colegi. Îi plăceau glumele și petrecerile și se îmbrăca cu gust, fiind o clientă obișnuită a magazinelor de consignație. Atențiile și cadourile îi făceau mare plăcere, ca și călătoriile în străinătate.

Era egoistă și în general nu se bucura de aprecieri măgulitoare, mai ales din partea celorlalte funcționare din întreprindere. În familie era caracterizată ca foarte autoritară. Se purta dur cu femeia de serviciu și din manifestările cotidiene se părea că nu-și iubește nici copilul, nici soțul. Față de vecini avea o atitudine distantă, nu participa la nici o acțiune cu caracter obștesc, afirmînd că-i ajunge cît muncește la serviciu. Singurele persoane ce se bucurau de atenția ei erau o soră a soțului, căsătorită cu o personalitate din cadrul unui minister, și Tatu Vasile, pe care-l aprecia ca pe un om deosebit de înzestrat și de la care considera că are numai de învățat.

Trăsăturile negative de caracter ale celor doi economiști evidențiate de materialele informative au dus la concluzia că ambii puteau fi ușor corupți de cineva interesat în acest sens. Mai pretabil părea a fi însă Tatu Vasile, temeiurile în sprijinul acestei ipoteze constînd în următoarele : de el depindeau în cea mai mare măsură importurile de șroturi concentrate de soia ; în general el își exprima întotdeauna nemulțumirea că nu cîștiga pe măsura capacității sale și era capabil să facă orice pentru a-și spori veniturile ; sub aspectul concepțiilor politice avea o serie de manifestări care trădau legăturile ce le-a avut în trecut cu legionarii ; se stabilise cu certitudine că îl cunoscuse pe reprezentantul firmei „Ranon" încă din anul 1967, cînd făcuse o deplasare în interes de serviciu la Belgrad.

Întrucît acest reprezentant nu era altul decît Ramnon Eliezer s-au întreprins noi măsuri informative, de pe urma cărora s-au obținut date ce au permis să se tragă concluzia că Tatu Vasile acționase încă de la început după un plan stabilit în prealabil, la realizarea căruia comerciantul israelian avusese o contribuție însemnată.

Redînd faptele în succesiunea lor cronologică, principalele secvențe ale desfășurării acestui plan au fost : mai întîi — așa după cum s-a mai arătat — se pusese la punct răcirea relațiilor cu celelalte firme, fapt comunicat de către Tatu Vasile lui Ramnon Eliezer, cu ocazia discuțiilor ce le avuseseră

la Belgrad. Apoi urmase contactarea firmelor respective de către comerciantul israelian, care, în poziție de intermediar, a preluat interesele lor pe piața românească, făcînd în scurt timp dovada posibilităților sale pe această piață. Propunerile lui Ramnon conveniseră firmelor daneze și olandeze, care, în schimbul acordării unui comision, obținuseră facilități concrete pe linia plasării produselor lor în România.

După organizarea acestui „mini-cartel", Ramnon Eliezer controla cu autoritate cererile și ofertele de șroturi concentrate ce vizau piața românească, Tatu Vasile fiind axul de sprijin ce punea în valoare întregul mecanism.

Fostul ofițer de informații anglo-israelian lucrase cu înțelepciune și cu răbdare. Din octombrie 1969, „mini-cartelul" său producea cu fiecare tonă de șroturi concentrate livrate pieții românești nu mai puțin de 10 $ pentru propriul buzunar (7 $ de la partea română prin diferența de preț și 3 $ de la firmele străine, drept comision). Și ca orice negustor care-și vede „visul cu ochii", el va încerca să-și rentabilizeze și mai mult în următorii ani această mică „industrie de devize".

Între timp se mai întîmplase un lucru care nu se putea să nu atragă atenția : de unde după expulzarea diplomatului israelian ce fusese demascat că a organizat o rețea de spionaj în țara noastră prezența lui Ramnon Eliezer în România se redusese substanțial, începînd din anul 1968 comportamentul său suferise modificări radicale.

S-a constatat astfel că acesta a început din nou să vină foarte des în țara noastră și că de fiecare dată, atît la sosire, cît și la plecare, trecea în mod obligatoriu pe la ambasada israeliană. El redevenise omul sociabil care căuta să lege prietenii, nu se mai grăbea să plece din țară după 3—4 zile și aproape de fiecare dată vizitele sale corespundeau unor evenimente interne și internaționale, cu care ocazie sonda opinii și reținea ceea ce i se părea interesant.

Așa de pildă, șederea lui *Ramnon Eliezer* în București a coincis cu conflictul din Orientul Mijlociu și cu perioada

imediat următoare, cu evenimentele din Cehoslovacia și cu desfășurarea lucrărilor Congresului al X-lea al P.C.R., precum și cu o serie de sărbători naționale, cînd, în mod obișnuit, întreprinderile de comerț exterior nu au program de lucru.

Această schimbare de atitudine a fost ușor pusă pe seama venirii la post în România a unui diplomat israelian, despre care s-au obținut date că era șeful grupei de cadre ale serviciului de informații israelian ce acționau sub acoperire diplomatică la București.

Pe de altă parte, poziția României în problema Orientului Mijlociu preocupa foarte mult guvernul israelian, care era în egală măsură interesat și de relațiile țării noastre cu celelalte țări socialiste.

De asemenea, trebuie menționată reconsiderarea metodelor de lucru ale spionajului israelian folosite în acțiunile întreprinse în țara noastră, în sensul directivelor primite de diplomați de a evita orice conflict cu autoritățile românești și de a conserva bunele raporturi existente între cele două țări. Pe această linie, diplomaților spioni li se recomanda să folosească cu precădere posibilitățile concrete de care dispun turiștii și comercianții israelieni, al căror contact cu cetățenii români este mai puțin „bătător la ochi".

În fine, era mai mult ca sigur că serviciul de spionaj israelian nu-și putea permite să lase în afara preocupărilor pe unul dintre cadrele sale cu experiență care, pe deasupra, dispunea de posibilități bune în țara noastră.

În privința modului în care Ramnon Eliezer își motiva schimbarea de comportament, este de remarcat faptul că acesta declara deschis că se simte din ce în ce mai bine în țara noastră, că-i plac rînduielile de la noi și că în cei cîțiva ani de cînd voiajează în România simpatia lui pentru români a căpătat valențe noi. Găsea, de asemenea, că „românii nu mai sînt reticenți față de străini" și că peisajul bucureștean nu mai este dominat „de militari și de polițiști". Față de informatorul „Gore" a arătat chiar că legătura sa cu pămîntul românesc este așa de puternică, încît ar fi gata să se înroleze ca voluntar

într-o eventuală „legiune străină" şi să lupte aici, în cazul în care România ar fi atacată de cineva.

Toate aceste aspecte au ieşit pregnant în evidenţă cu ocazia analizării cazului în primăvara anului 1970. În consecinţă, s-a dispus întreprinderea unor măsuri complexe de urmărire specială a lui Ramnon Eliezer, în ideea că nu este exclus ca pe lîngă rezolvarea în mod fraudulos a unor interese comerciale, acesta să aibă în sarcină şi o serie de probleme ale rezidenturii din cadrul ambasadei israeliene la Bucureşti.

III. LEGĂTURILE...

Rezultatul măsurilor întreprinse după analiza din primăvara anului 1970 s-a concretizat în identificarea — prin folosirea reţelei informative, a filajului, a controlului secret al corespondenţei şi a altor mijloace ale muncii de securitate — a unui număr de 43 de legături, majoritatea cetăţeni români de naţionalitate evrei.

Şi de data aceasta s-a putut constata că Ramnon acţionase cu pricepere, trădîndu-şi deopotrivă inteligenţa în acţiuni, perfidia şi experienţa. Era clar că nu toate cele 43 de legături serveau scopurilor sale, unele dintre ele fiind făcute pentru derutare. Selecţionarea celor care prezentau interes pentru organele de securitate a impus eforturi colective conjugate, la care au participat, deopotrivă, oameni, mijloace şi timp.

La baza selecţiei s-au avut în vedere următoarele criterii :

— locul de muncă al cetăţeanului în cauză, funcţia ce o deţinea, dacă lucra sau nu cu date şi documente secrete, natura acestora ;

— dacă avea rude sau relaţii în ţară şi în străinătate, în special în Israel, care prezentau interes pentru securitate ;

— dacă a efectuat deplasări în interes personal sau de serviciu în Israel sau în alte ţări capitaliste, cine a avut iniţiativa pentru efectuarea călătoriilor, care a fost comportarea înainte, în timpul călătoriei şi la întoarcerea în ţară ;

— dacă el sau vreun membru al familiei erau cunoscuţi ca vizitatori ai ambasadei israeliene din Bucureşti, durata şi scopul vizitelor etc.;

— date privind trăsăturile de caracter (vicii şi pasiuni), comportarea în familie şi societate;

— modul în care legătura respectivă a fost contactată de Ramnon, frecvenţa contactelor, precum şi faptul dacă a mai avut relaţii oficiale sau neoficiale cu alţi cetăţeni străini şi caracterul acestor relaţii.

Pe baza materialelor obţinute din verificarea fiecărei legături în parte s-a hotărît deschiderea a două dosare de urmărire informativă specială.

Unul dintre aceste dosare îl privea pe un anume Saly Iosif, profesor universitar în Bucureşti, rudă cu patronul unei firme din Israel, pe care Ramnon Eliezer o reprezenta în România. Prin natura atribuţiilor didactice, Saly Iosif intra în contact cu diverse instituţii din Capitală şi din provincie, de la care obţinea o serie de materiale cu caracter secret, ce-i erau necesare la întocmirea unor lucrări ştiinţifice.

Folosindu-se combinativ mijloacele muncii de securitate (reţeaua informativă, tehnica operativă, controlul secret al corespondenţei, filajul ş.a.) s-a reuşit ca în scurt timp să se clarifice natura relaţiilor dintre Ramnon Eliezer şi Saly Iosif.

Cei doi se cunoscuseră în vara anului 1969 în Israel, cînd Saly Iosif îl vizitase pe vărul său din Tel Aviv. Cu acel prilej, Ramnon îi ceruse adresa sa din Bucureşti, pentru a-l căuta atunci cînd va veni în România.

În perioada iunie 1970 — iunie 1971, Ramnon Eliezer l-a contactat pe Saly Iosif de patru ori. Primele două întîlniri avuseseră loc la braseria Athénée Palace, iar ultimele la domiciliul cetăţeanului român, cu care ocazie Ramnon Eliezer îi adusese unele cadouri şi medicamente din partea rudei acestuia din Israel.

În ideea de a se cunoaşte mai în detaliu natura relaţiilor lui Saly Iosif cu Ramnon, scopul interesului manifestat de acesta din urmă pentru cetăţeanul român s-a luat legătura

cu profesorul universitar. Încă de la primele contacte, acesta s-a dovedit foarte amabil, manifestînd multă solicitudine în privinţa sprijinirii organelor de securitate de a-l cunoaşte mai bine pe cetăţeanul israelian. Pe lîngă o serie de relatări verbale, el a furnizat şi un material scris referitor la discuţiile sale cu Ramnon, în care, printre altele, menţiona:

„Am sesizat la domnul Ramnon Eliezer că face tot ce-i stă în putinţă pentru a mă cultiva şi a-mi cunoaşte relaţiile mai apropiate. Ca preocupări de ordin general mi-a vorbit despre necesitatea atragerii în Israel a intelectualilor evrei din toată lumea. Mi-a spus că foarte mulţi savanţi americani sînt evrei la origine şi că unii au venit deja în Israel, unde li s-au creat posibilităţi dintre cele mai bune de lucru. La început nu lăsa să se întrevadă un anume interes din partea lui în abordarea acestor probleme, însă pe parcurs m-am convins că mă investighează. O dată s-a arătat chiar nemulţumit, auzind că i-am permis fiului meu să se căsătorească cu o creştină. Aici am intervenit prompt şi i-am demonstrat în mod ştiinţific netemeinicia luptei împotriva asimilărilor, replicîndu-i chiar că şi fiica mea este în perspectivă de a se căsători cu un creştin, după ce a avut o decepţie îngrozitoare în dragostea ei cu un coleg evreu, care i-a ascuns pînă în dimineaţa emigrării lui în Israel că are o atare intenţie.

Apoi, dl Ramnon a avansat continuu, devenind din ce în ce mai concret în intenţiile lui.

Dar, pentru a vă face o imagine cît mai exactă asupra acestui individ, trebuie să vă mai spun că într-o seară, pe cînd discutam cu el despre unele preocupări ştiinţifice ale mele şi ale soţiei (cadru universitar, N.A.), Ramnon s-a arătat surprins de aceste preocupări şi pînă la urmă mi-a făcut propunerea să-i predau lui cele mai valoroase dintre lucrările noastre, pentru a le scoate din ţară. I-am replicat că nu mă angrenez în asemenea acţiuni şi că, de fapt, nu le văd nici sensul, amintind că noi nu intenţionăm să emigrăm nici acum şi nici într-un viitor îndepărtat. Atunci l-am văzut pentru prima dată pe Ramnon făcînd eforturi pentru a-şi păstra sîngele rece.

În continuare m-a asigurat că problema ar rămîne numai între noi și că n-ar exista nici un risc, deoarece lucrările ar fi scoase prin ambasada israeliană, unde el este bine cunoscut. Bineînțeles că l-am refuzat categoric, arătîndu-i că eu mă consider român și chiar dacă m-aș considera evreu, noțiunea aceasta nu poate fi în nici un caz confundată cu noțiunea de israelian.

A plecat de la mine destul de tîrziu și vădit indispus, deși la despărțire se străduia să pară calm și candid.

Aș mai vrea să remarc că Ramnon aducea în discuție deseori probleme politice, pe care în mod abil le lega de actualitățile vieții noastre sociale. Văzîndu-l cu cîtă competență discută și mai ales cît de bine știa să urmărească firul unui anume subiect, afirm cu toată răspunderea că e destul de bine documentat în această privință și cred că problema face parte din preocupările lui majore.

Cînd m-a vizitat ultima oară, Ramnon mi s-a părut foarte ciudat. Mai întîi a cerut să-mi vadă apartamentul, după care — deși îl știam nefumător — s-a oprit în bucătărie și și-a aprins o țigară. Spunea că nu vrea să facă fum în sufragerie, pentru că așa procedează și acasă. Am luat, firește, loc lîngă el și am început să discutăm. Apoi, cu toate insistențele soției mele, a cerut să rămînem în bucătărie, pentru a nu deranja copiii, care, între timp, primiseră invitați. La plecare a cerut să nu-l însoțesc, și, așa cum am arătat, părea frămîntat de ceva".

Această relatare referitoare la conduita lui Ramnon Eliezer în raporturile ce le avea cu persoanele care îl interesau a fost edificatoare în privința naturii preocupărilor sale în țara noastră. Și cum sinceritatea lui Saly Iosif n-a putut fi pusă la îndoială întrucît majoritatea discuțiilor fuseseră controlate cu ajutorul mijloacelor tehnice de ascultare și ulterior verificate și pe alte căi s-a considerat că Ramnon Eliezer trebuie urmărit și mai îndeaproape, cu și mai multă atenție, pentru a descoperi și curma activitatea sa ostilă.

Un alt dosar de urmărire informativă specială a fost deschis asupra legăturii Tatu Vasile, economist principal la Întreprinderea română de comerț exterior „Romaxa", cunoscut, după cum s-a arătat anterior, că-i facilitase străinului încheierea unui contract care i-a adus un cîștig substanțial.

În anul 1970, pe la sfîrșitul lunii mai, echipa de filaj care îl urmărea pe Ramnon a semnalat că acesta s-a întîlnit în mod organizat cu un individ în parcul Grădina Icoanei.

Întîlnirea avusese loc în seara zilei de 28 mai și durase cca 50 de minute. La despărțire, individul respectiv a verificat cu atenție dacă nu cumva străinul este supravegheat, după care, în drum către casă, a schimbat mai multe mijloace de transport, fără ca acest lucru să fie justificat de traseul parcurs. Cu toată precauția sa, filorii au reușit să-l urmărească fără să fie observați și l-au plasat la adresa la care locuia Tatu Vasile. Compararea semnalmentelor descrise de echipa de filaj cu cele ale lui Tatu Vasile a permis să se tragă concluzia că individul în cauză nu era altul decît însuși Tatu Vasile.

O întîlnire similară a avut loc în septembrie 1970. De această dată prezența organelor de securitate a fost mai activă și rezultatele au fost mai fructuoase, în sensul că s-au executat cîteva fotografii cu ajutorul razelor infraroșii. Cu acest prilej s-a mai constatat că Ramnon venise înaintea lui Tatu la întîlnire, căutînd insistent să observe toate persoanele existente în parc. Apoi se așezase pe o bancă situată într-un loc mai ferit și mai puțin luminat. După cca 20 de minute a apărut și Tatu, care, după ce a traversat de două ori în pas de promenadă parcul, s-a așezat lîngă străin. Discuțiile au durat cca 45 de minute. S-a putut observa că în timpul lor Ramnon i-a înmînat lui Tatu un pachet de mărimea unui ghiozdan de școală, ce fusese scos dintr-o servietă tip diplomat, de care străinul nu se despărțea niciodată.

Raporturile dintre cei doi erau deci deosebit de suspecte, dar, în afară de fotografiile făcute cu această ocazie nu mai existau și alte materiale care să dovedească activitatea lor infracțională.

O nouă analiză a situației a scos în evidență necesitatea lichidării cît mai grabnice a activității elementelor urmărite.

Cea mai indicată modalitate s-a considerat a fi prinderea în flagrant, cu ocazia unei noi întîlniri, cînd era de așteptat ca cei doi să realizeze un nou schimb de materiale. Exista însă riscul ca la întîlnirea vizată pentru realizarea flagrantului între cei doi să nu aibă loc decît o simplă discuție și atunci totul ar fi fost dat peste cap. Pentru a se evita o asemenea posibilitate trebuia să se controleze mai întîi conținutul discuțiilor și în cunoștință de cauză să se aleagă momentul cel mai potrivit pentru realizarea flagrantului. Cu sprijinul specialiștilor organelor de securitate în probleme de mijloace tehnice de ascultare a fost confecționat un dispozitiv de emisie adaptat la condițiile concrete ale terenului. S-au creat posibilități de ascultare și înregistrare în podul unei clădiri din apropierea parcului și prin efectuarea a două experimente direct la locul de întîlnire al celor doi s-au făcut ultimele retușuri. Cu toate acestea mai existau încă suficiente temeri în legătură cu modul cum va decurge întreaga operațiune. Cei pregătiți pentru ducerea ei la bun sfîrșit se întrebau pe bună dreptate cum vor proceda în cazul cînd străinul ar alege alt loc de întîlnire, ori altă bancă. Dar dacă banca respectivă va fi ocupată în acel moment de altcineva? În ce mod se va asigura securitatea mijloacelor tehnice instalate? etc.

În scopul prevenirii situațiilor potențiale evidențiate de aceste întrebări și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea cu succes a cazului, s-a întocmit un plan de măsuri în care s-au prevăzut, printre altele, următoarele:

— filajul se va organiza pe zone, în funcție de mișcarea celor două persoane urmărite, la el participînd efectiv și ofițeri care lucrează cazul;

— în afara mijloacelor tehnice de ascultare amplasate dinainte, vor fi pregătite și altele de rezervă, pentru a fi instalate în funcție de situația care s-ar ivi pe parcurs;

— în baza unui studiu amănunțit al locului respectiv se va stabili ce anume bănci trebuie ocupate în prealabil de către ofițeri de securitate, inclusiv dintre cele prevăzute cu mijloace de ascultare. Aceasta pentru ca în momentul cînd unul dintre

cei doi urmăriți va intra în parc și va căuta un loc unde să se așeze, să i se elibereze una din băncile dotate cu mijloace tehnice de ascultare;

— emițătoarele instalate să funcționeze pe lungimi de undă diferite, pentru a nu se suprapune;

— să se creeze condiții pentru a se efectua fotografii pe întuneric.

În paralel cu pregătirea minuțioasă a acestui plan s-au întreprins o serie de acțiuni combinative menite să-i determine pe urmăriți să acționeze în așa fel încît să poată fi demascată activitatea lor infracțională.

Astfel, întrucît de la o vreme Ramnon Eliezer nu-și mai făcuse deloc apariția în România, s-a pus la cale aducerea lui grabnică în țară. Pentru aceasta s-a cerut mai întîi informatorului „Gore" să facă o apreciere asupra necesarului de import de șroturi concentrate pe anul 1971. Prompt ca de obicei, informatorul a arătat că deși nu mai erau decît cîteva zile pînă la încheierea anului 1970, cantitățile pentru anul viitor la reperul respectiv nu fuseseră stabilite. Se purtau încă discuții între beneficiari și Comitetul de Stat al Planificării. Deoarece la unele dintre discuții participase și Tatu Vasile, acesta își informase superiorii că în mod sigur se vor reduce cantitățile importate, dar nici el nu știa cu cît anume și cu ce se vor înlocui. Într-o zi el i-a confiat lui „Gore" că un specialist din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor (M.A.I.A.A.), bun prieten al său, îl informase că participase personal la întocmirea unui referat pentru conducere, în care se demonstra netemeinicia reducerii cantităților de șroturi concentrate la import în condițiile creșterii continue a sectorului zootehnic. Tatu se declarase satisfăcut de poziția specialistului respectiv și încercase să demonstreze în fața celorlalți salariați forța argumentelor prietenului său prin cîteva cifre statistice date de curînd publicității.

În aceste împrejurări, s-a luat măsura ca la discuțiile cu beneficiarul să participe informatorul „Gore", pentru ca astfel, în mod treptat, Tatu să fie rupt de această sursă de informare.

Pe de altă parte s-au făcut demersuri ca prietenul lui Tatu, din cadrul M.A.I.A.A., să nu mai fie solicitat în probleme de acest gen, mai ales că el fusese folosit în mod accidental, fiind de fapt consilier juridic.

Către finele lunii ianuarie 1971 situația arăta cu totul altfel. La sugestia organelor de securitate, „Gore" ceruse oferte și din alte țări producătoare de șroturi concentrate de soia. Întrucît datorită inundațiilor din Europa și a secetei care bîntuise în anul 1970 deopotrivă în Asia și în America de Sud, produsele agricole se scumpiseră serios, acesta a fost sfătuit să modifice artificial prețurile la ofertele primite, făcînd, de exemplu, 123 $ în loc de 128 $ tona. Tot în această perioadă, informatorul primise și primele comenzi de șroturi din partea M.A.I.A.A., care le solicita în cel mai scurt timp cu putință.

La prima ședință de lucru, „Gore" a făcut comunicarea că s-au primit comenzi urgente pentru șroturi și că trebuie obținute oferte în cel mult zece zile. Pripită și superficială ca de obicei, Tonca Virginia a ripostat că este inutil să se solicite și alte oferte în condițiile existenței bunelor relații cu firma „Ranon", care oricînd ar răspunde pozitiv la comenzi. Mai calculat, Tatu Vasile a susținut contrariul, pretinzînd că este util să se ceară oferte pentru a se avea un control asupra noilor prețuri, care, după cîte cunoaște el, ar fi în jur de 132 $ tona.

În încheiere a luat cuvîntul „Gore", care a arătat că sînt deja în competiție și alte firme ce oferiseră, fără să li se solicite, cantități însemnate la un preț informativ de 123 $ tona. Dar, pentru a respecta bunele maniere, e bine să fie solicitată și firma „Ranon", spusese el în continuare.

În timp ce vorbea, „Gore" a deschis un dosar cu coperte galbene și a privit — ca pentru sine — două din ofertele respective, după care a închis dosarul, făcînd totodată semn celor doi funcționari că ședința de lucru se terminase.

Procedîndu-se astfel, lui Tatu i se întinsese o cursă, în care a căzut mai ușor decît se prevăzuse. Curiozitatea sa de a studia cele două oferte din dosarul cu coperte galbene a fost mai mare decît prudența. Profitînd de plecarea lui „Gore" din instituție doar pentru circa o jumătate de oră, Tatu a trecut la acțiune, consultînd cu febrilitate filele dosarului.

La numai două ore după aceea, „Gore" a comunicat, conform înțelegerii, că „se găsește carne la pachet", ceea ce însemna că semnele puse de informator pe timpul cît fusese plecat nu mai erau la locul lor. S-au întreprins imediat măsuri de relevare a amprentelor digitale și s-a stabilit că unele dintre acestea, găsite atît pe oferte, cît și pe copertele dosarului, erau identice cu cele ale lui Tatu Vasile.

„Gore" a mai informat că în aceeași zi Tatu prezentase la semnat un telex prin care îl invita la București pe Ramnon Eliezer.

Comerciantul israelian a răspuns invitației surprinzător de repede. Acțiunea întreprinsă de organele de securitate reușise pe deplin. În continuare a fost nevoie de înlăturarea tuturor posibilităților prin care cei doi ar fi putut comunica. „Gore" era instruit să nu-i lase nici un moment singuri în timpul tratativelor. Trebuia să se afle neapărat modul cum își stabilesc ziua și ora întîlnirii, dar se urmărea totodată și determinarea lor de a se întîlni.

IV. ÎNTÎLNIRI NOCTURNE ÎN PARC

Trecuseră trei zile de la venirea lui Ramnon Eliezer în țară și nu se petrecuse nimic din ceea ce se aștepta cu înfrigurare.

Apreciindu-se că este nevoie de un nou impuls, s-a luat legătura cu informatorul „Gore" pentru a-l consulta dacă mersul tratativelor justifica oferirea unei mese protocolare de către partea română. Obținîndu-se asigurări că existau condiții în acest sens, cu aprobarea conducerii întreprinderii, în seara zilei de 29 ianuarie 1971, Ramnon Eliezer a fost invitat la cină într-unul din separeurile restaurantului Athénée Palace, partea organizatorică revenind lui Tatu Vasile, care, alături de „Gore", fusese desemnat să participe la masa respectivă.

În prealabil se luaseră însă toate măsurile ca întreaga discuție ce urma să aibă loc să fie ascultată și înregistrată. Se punea de-acum problema documentării activității celor doi și în acest scop se hotărîse ca în conformitate cu art. 244 C.p.p. să se efectueze acte premergătoare.

La începutul cinei au fost abordate subiecte banale, care se potriveau momentului respectiv. Către ora 21,00, conform instructajului, „Gore" și-a „amintit" că soția îl rugase să cumpere o serie de medicamente pentru copil. Întrucît farmacia unde lăsase mai devreme rețeta urma să se închidă, s-a scuzat că va lipsi circa un sfert de oră și i-a lăsat pe cei doi singuri.

Se pare că scopul organizării acestei combinații simple a coincis cu dorința lui Ramnon Eliezer și a lui Tatu Vasile, pentru că imediat s-au angajat într-un dialog care avea să confirme suspiciunile ce planau asupra lor.

— Ce vești ai ? Mai e încă cineva aici ? l-a întrebat Ramnon nerăbdător pe Tatu.

— Nu, i-a răspuns acesta, dar am primit ceva din Brazilia.

— La cît ?

— La 123 $ tona, preț informativ. Cred că tratat poate ajunge la 120 $ tona.

— Nu, nu se poate. Prețurile au crescut și eu trebuie să cîștig. De ce ai cerut din Brazilia, vrei să mă joci ?

— N-am cerut, a replicat Tatu. Au oferit așa, informativ. Or fi auzit că sîntem importatori. Eu dinadins nu le-am răspuns și te-am chemat aici. Să fii primul. Asta e, dacă ești primul... Ăștia de la Agricultură țipă, au consumat toate rezervele și vor comenzi fulger. Aia nu pot repede și gata... Dar ai grijă și de mine.

— Asta nici nu se discută... doar știi. Mie însă nu-mi place ceva : de ce mai trebuie să se bage și alții ? Dar ia spune-mi, prețul meu e bun ?

— Nu. E cam ridicat, dar o să vedem. Am să mă orientez în așa fel, încît să fie bine. Cantitățile e cam greu să ți le spun. La noi au fost inundații și stăm prost cu devizele, așa că trebuie să fim foarte atenți.

— Nu las. Nu pot să las prea mult, pentru că eu mai am și obligații... Spune-mi, ce fel de om e blondul ? („Gore" N.R.).

— E băiat bun, dar nu se pricepe... Eu îl manevrez. E naiv, asta e ! A stat mai mult pe la agenții și n-a învățat... În privința prețului, eu zic că totuși mai trebuie lăsat, dar nu cînd tratezi cu el, ci cînd vin eu cu fița asta de Tonca. Domnule, e teribilă femeia asta ! Ține așa mult la d-ta...

— I-ai dat ?

— Sigur că da. Totdeauna îi dau, domnule. *Se topește după lucruri străine.*

— Domnule Tatu, îți spun încă o dată, să știi că eu doresc să facem treabă. Am impresia însă că sînt urmărit... Am văzut azi o mașină...

— Aoleu, atunci înseamnă că renunțăm.

— Da ! N-o să ne putem întîlni. Dar cum să-ți dau ce ți-am promis ? Dacă știam că rămînem singuri, aduceam acum. Poate să mă urc pînă sus în cameră ?

— Nu, nu, că se întoarce dintr-o clipă în alta... Spune-mi, cît am dacă se încheie ?

— Domnule, vrei fix sau îți dau la tonă ? Vii în martie în Iugoslavia ? Eu voi fi acolo, unde știi. Sosesc pe data de 16 martie și stau 5 zile.

— A ! Sigur ! Dacă nu vin oficial, vin în excursie și tot vin. M-au propus cei de la Agricultură. Greutatea e că nu sînt pe sectorul meu. În orice caz, am să vin.

— Acolo îmi spui ce și cum, fără teamă. Eu îți dau și... treaba dumitale.

— Bine, domnule Ramnon, uite că vine și blondul.

Fiindcă întîrziase cîteva minute în plus față de cît promisese, „Gore" s-a scuzat din nou. A pus apoi în servietă medicamentele pe care le cumpărase și a continuat să discute cu cei doi diferite probleme lipsite de importanță pentru organele de securitate. De fapt ceea ce se discutase în absența sa era suficient pentru seara aceea. Rolul fiecărui personaj în operațiunea dosarului nr. 46 era, de-acum, clar. În mașina în care se ascultase convorbirea s-a întocmit actul procedural în conformitate cu prevederile legii, consemnîndu-se în procesul-verbal de constatare a efectuării actului premergător ora și locul întîlnirii, precum și faptul că discuțiile fuseseră înregistrate ca urmare a unei sesizări oficiale primite din partea conducerii Întreprinderii de comerț exterior „Romaxa". La procesul-verbal respectiv au fost anexate transcrierea înregistrării și banda magnetică.

Tratativele au mai continuat două zile, fără să se ajungă însă la vreun rezultat. Comerciantul israelian, deși voia să pară binevoitor, arăta că nu poate face decît mici reduceri

de preț. Tatu însă susținea în fața superiorilor săi că trebuie să se insiste pe această linie. Pînă la urmă reușise să obțină o reducere de aproximativ 1,5 $ pentru fiecare tonă.

La plecare, Ramnon a promis că va comunica prin telex ce reducere mai poate face.

Februarie a fost o lună de zbucium pentru Tatu Vasile. Plecarea sa în Iugoslavia aci se anula, aci se repunea în actualitate. Nici martie nu începuse sub auspicii mai bune, fiindcă pînă la urmă în delegație fusese introdusă o altă persoană, care de fapt răspundea de sectorul respectiv.

Văzîndu-se în imposibilitate de a se intîlni cu Ramnon la Belgrad așa după cum conveniseră, Tatu a încercat să cumpere un bilet de excursie dintre cele cîștigate la Loto-Pronosport. Găsise ceva, dar pînă la urmă persoana respectivă refuzase să-i mai vîndă biletul, deși el oferise cît i se ceruse.

Către finele lunii martie, între Serviciul 115 din „Romaxa" și beneficiarul în speță — M.A.I.A.A. — se crease o atmosferă de încordare. Se apropiau termenele la care marfa trebuia să fie la București și încă nu se contractase nimic.

„Gore" informa că deși de astă dată dispuneau de mai multe oferte, se aflau în tratative oarecum avansate doar cu firma braziliană „Taricho", exceptînd bineînțeles firma „Ranon", cu care relațiile de colaborare erau mai strînse.

*

La 30 martie, Ramnon Eliezer a sosit la București pe neașteptate. Pretindea că vine direct de la Belgrad, unde vînduse, chipurile, o cantitate însemnată de șroturi concentrate la prețul de 130 $ tona.

Au început imediat tratativele, dar după două zile de discuții nu se avansase deloc, străinul comportîndu-se de parcă ar fi așteptat ceva.

În aceste condiții s-au făcut din nou demersuri pentru a se organiza o masă protocolară. Persoanele care urmau să participe erau aceleași ca și la masa precedentă. În după-amiaza zilei respective, informatorul „Gore", potrivit instructajului, i-a telefonat lui Tatu și l-a rugat să-l scuze față de străin pentru că va întîrzia vreo jumătate de oră, deoarece trebuia să conducă la gară o rudă din provincie. S-au creat astfel condiții pentru a se mai înregistra încă un moment însemnat din activitatea ilicită a celor două elemente.

Intîlnindu-se la restaurant, la ora stabilită, Tatu Vasile și Ramnon Eliezer s-au declarat satisfăcuți că al treilea invitat întîrzia și au căutat să profite din plin de acest timp.

— Care-i situația, domnule Tatu ? Ce se întîmplă aici la voi ? Te-am așteptat la Belgrad, de ce n-ai venit ?

— Domnule Ramnon, nu s-a întîmplat nimic deosebit. Noi afacerea tot o încheiem pînă la urmă.

— Bine, dar ce-i cu Belgradul, n-ai mai plecat ?

— Nu ! Dar nu e nimic, delegația nu a plecat încă. Va pleca, mi se pare, poimîine. Pe mine și așa nu mă mai interesează, însă între timp în locul meu pleacă o cucoană.

— Ce, s-a aflat ceva ?...

— Da de unde ! Eu eram de fapt propus să plec, dar momlia asta care niciodată nu avea nimic de revendicat s-a dus și s-a plîns...

— Bine, dar ziceai că vii ca turist în cel mai rău caz !

— Am vrut, dar a fost prea tîrziu. Nu mai era timp să-mi iasă aprobarea. Găsisem un doctor care avea un bilet cîștigat la loto, cu o excursie, dar a fost neserios. Pînă la urmă a plecat el.

— Domnule, ai la mine niște bani. De-aia te-am așteptat. Mă gîndeam cum ai să-i justifici. Știi, e o sumă frumușică !

— Eh... mare lucru. Mai cumpăram ceva, mai lăsam la cineva pentru altă dată... Eu am acolo posibilități.

— În sfîrșit, care e problema ? Ați mai avut în stoc ?

— Nici eu nu știu. Blondul este la cuțite cu Agricultura. Dar să știi că ai concurență.

— Cine ?

— Brazilienii, „Taricho".

— „Taricho" ? N-am auzit de ei ! Ce prețuri au ?

— Mai mici, în orice caz. Mult mai mici !

— Şi aţi avansat? Aţi făcut ceva?

— Vezi, de fapt sînt mai multe oferte, dar ei nu ne pot oferi aşa de repede şi aici e mare nevoie. Să ştii că s-ar putea face ceva, dar fără mine e mai greu.

— Cum adică?... Eu nu înţeleg. S-ar putea să mă concureze?

— Sigur că da. E o firmă vest-germană care ne-ar putea livra urgent ceva *). În orice caz, nu prea mult, şi preţul e bun. Cu asta s-ar acoperi pentru moment nevoile.

— Stai, domnule, dar d-ta ce faci?

— Păi asta e, că fără mine nu se poate face nimic. Eu ţi-am promis că de la d-ta vom cumpăra şi aşa va fi!

— Toată cantitatea?

— Da, sigur că da!

— Bine, dar atunci putem încheia pînă luni?

— Şi eu am tot interesul, dar să ştii că va mai fi nevoie de ceva...

— Domnule, ce, eşti copil? La mine este asigurat. Ştii ce? Mîine vorbesc cu Tel Aviv-ul şi cer să vedem cît mai au ei în stoc.

— Eu nu angajez în altă parte.

— Bine.

— Dar să ştii că discut cu d-ta prieteneşte. Asta-i chestiune de închisoare.

— Mie-mi spui... Eu am mai mare grijă... Nici nevasta nu ştie...

— Nu mi-e uşor. Eu fac eforturi mari. Şi vezi şi d-ta, să nu bată la ochi. Blondul nu e chiar aşa de prost.

— N-avea nici o grijă. La tratative îţi voi face semn, poate ne vedem marţi în parc.

— Bine. Nu uita să-i aduci fiţei ochelari de soare rotunzi, cum se poartă.

— Am adus. Am adus şi parfum, un set, o cămaşă frumoasă, o stofă...

---

*) În dosarul respectiv nu exista o asemenea ofertă. (N.A.)

— Atunci pe marţi, la ora obişnuită.

— E în regulă. A, bună-seara, doctore, ai cam întîrziat, i s-a adresat Ramnon lui „Gore", care tocmai sosise.

În timpul acestei discuţii, printre mese putea fi văzut un fotograf cu aparatul în mînă, căutînd printre consumatori cheflii dornici de suveniruri. El atrăgea discret atenţia clienţilor prin declanşarea repetată a bliţului. Nu se găsiseră însă decît puţini amatori, pentru că, de fapt, nu era ora cea mai potrivită. Era, într-adevăr, prea devreme.

Ieşind afară, fotograful merse pînă pe o stradă lăturalnică şi se urcă într-o maşină parcată lîngă bordură. Cei dinăuntru îl întrebară aproape în acelaşi timp:

— Ai reuşit, Dobre?

— Da, am făcut una de aproape şi una mai de departe. Cred că am reuşit.

— Foarte bine, pentru că şi noi am prins o discuţie interesantă. Semnează şi tu procesul-verbal de constatare. Mîine-dimineaţă să fie totul gata. Începem să strîngem serios cercul...

La primul act premergător se adăuga acum un al doilea, precum şi fotografiile cu cele două elemente surprinse în timpul discuţiilor.

Dar ascultarea acestor discuţii a mai avut şi o altă importanţă: se ştia, în sfîrşit, seara cînd cei doi aveau să se întîlnească în parc. Sosise deci momentul verificării sistemului pregătit cu atîta migală şi energie, prin care Ramnon Eliezer şi Tatu Vasile urmau să fie prinşi în flagrant. Aceasta avea să fie ultima repetiţie generală.

După alte trei zile de tratative, părţile erau aproape în aceeaşi situaţie ca la început. Avînd promis sprijinul lui Tatu şi cunoscînd tot de la acesta situaţia, Ramnon susţinea ferm că nu poate cobori preţul sub 130 $ tona, în timp ce „Gore", conform instructajului, nu oferea decît 120 $ pe tonă.

Nemulţumit de rigiditatea părţii române, marţi, 6 aprilie, străinul a anunţat că ultimul său preţ este de 129 $ tona, după care a declarat că a doua zi va pleca. În timp ce „Gore" aştepta aparent liniştit evoluţia tratativelor, Tatu se străduia

să pară frămîntat. La rîndul său, Ramnon nu știa cum să-și ascundă nedumerirea față de situația creată. În cele din urmă, în semn de protest a părăsit sala de tratative.

În seara aceleiași zile urma să aibă loc întîlnirea mult așteptată, atît de către organele de securitate, cît și de către Ramnon Eliezer, care părea să aibă de cerut unele explicații complicelui său.

Deși trecuse ora 20,30, în Grădina Icoanei mai era încă multă animație. Aproape toate băncile erau ocupate fie de către băiețandrii gălăgioși care jucau fotbal și se mai odihneau din cînd în cînd, fie de către bătrînii veniți să-și plimbe nepoții sau pur și simplu să-și fumeze pipa de seară în aerul răcoros al parcului. Băncile pregătite pentru desfășurarea acțiunii fuseseră ocupate însă din vreme de către perechi de „îndrăgostiți" formate din tineri ofițeri de securitate.

Într-un tîrziu, și-a făcut apariția în parc Ramnon Eliezer. După ce a străbătut lungimea cîtorva alei, și-a aruncat privirea spre banca unde stătuse data trecută. Observă cu satisfacție că una din perechi plecase și că și cea de-a doua se pregătea să facă același lucru. S-a îndreptat apoi cu pași grăbiți spre locul dorit. Se așeză satisfăcut și începu să scruteze cu privirea împrejurimile. De vreo 5 minute își făcuse apariția în parc și cel de-al doilea personaj, care, după ce se mai uită o dată la ceas, se apropie de banca lui Ramnon și se așeză lîngă el.

Fără nici o altă formulă de politețe, Ramnon i se adresă proaspătului sosit :

— Lasă, nu e nimeni, fii sigur.

— Bine, dar așa mi-ai spus, eu de unde să știu.

— Uite, ai aici pachetul... Ai tot ce mi-ai cerut. Vezi cu nevasta cum faci, să nu afle. Sînt și trei bucăți.

— La mine nu e nici o problemă. Ea nu știe, nu întreabă.

— Bine. Acum să lăsăm fleacurile ! Spune, domnule, ce e asta, dumneata nu faci nimic ?

— Domnule Ramnon, mărturisesc că nu știu ce vrea blondul, dar eu stau liniștit. Dacă pleci, te vom chema înapoi. N-avem nici o posibilitate în altă parte !

— Dar „Taricho" și nemții ? Ziceai că mă concurează. Poate a aranjat el singur !

— Da de unde, domnule, nu e de actualitate ! Știu precis. Am văzut eu că blondul a întrecut măsura. Vrea să mă joace, dar nu și-a găsit omul.

—, Să știi că la un moment dat nu mai eram sigur de nimic.

— Nu, nu, nu trebuie să ai griji din astea. Beneficiarul ne-a trimis adresă că pînă în august are nevoie. Cîștigă cine poate furniza pînă atunci. Acum e aprilie. Cu Brazilia nu merge, pentru că pînă tratăm, pînă încarcă, pînă ajunge în Constanța, trece anul.

— Poate nemții ! ?

— Nu, nu. Cu ei e altceva. Au cantități prea mici.

— Cît ? Acum știi cantitățile ?

— Știu, nu avea grijă. Sînt la el... Se tot bagă, mai mult încurcă.

— Dacă ne încurcă, poate e bine să fac și pentru el ceva...

— Nu, vai de capul meu ! E un încuiat. Ce, vrei să dai de belea ? Ăsta n-are nici Dumnezeu.

— Bine zici că e încuiat. Pot să plec fără griji. Dacă faci treabă, ai de la mine unu la sută. Unde vrei să ți-i depun ?

— E în regulă, dar să știi că pînă în iunie nu încheiem contractul. E o tactică. Pe urmă, musai și... vezi, îți fac prețul. Acum ești mult prea scump, dar să ții la el pentru ca să lași ceva atunci. Deci în iunie, așa, pe la jumătate, ești aici.

— Dar premixuri *) de unde luați, din Turcia ?

— Și de acolo, și din Anglia.

— Îți dau eu și premixuri. Cît vreți și la ce preț luați ?

— Cantități mari, cu 170—180 $ tona.

— Îți dau eu. Scoate-i pe englezi !

— Trimite repede mostre pentru testare și voi vedea.

*) Substanțe concentrate necesare hranei păsărilor. (N.R.)

— Atunci, la revedere, domnule Tatu. Eu mai rămîn puţin şi fii cu băgare de seamă.

Ca şi în primele două cazuri, şi de această dată s-a întocmit un proces-verbal de constatare a efectuării unor acte premergătoare, la care s-au anexat banda magnetică şi înregistrarea discuţiei, în vederea transformării lor în materiale probatorii.

După cum fusese înţelegerea, la 7 iunie Ramnon Eliezer a revenit la Bucureşti nerăbdător şi temător totodată. Parcă nu mai avea suficientă încredere în Tatu. De aceea, chiar în seara următoare i-a solicitat o întîlnire în Grădina Icoanei. Încă de la primele schimburi de cuvinte, comerciantul israelian şi-a exprimat dorinţa ca funcţionarul român să-i ofere garanţii cît mai ferme cu privire la ce cantităţi va cumpăra de la el şi la ce preţuri.

După ce i-a dezvăluit preţurile oferite de firmele cu care se mai duceau tratative şi limita maximă ce se hotărîse a fi acceptată de partea română, Tatu Vasile i-a spus :

— Domnule Ramnon, aş vrea să ai mai multă încredere în mine. Vom cumpăra sigur de la d-ta. Ceilalţi vor să livreze cu vrac şi noi nu avem posibilităţi de depozitare. Marfa dumitale e în saci, ceea ce reprezintă un avantaj hotărîtor. Acum începe să fie o problemă şi cu vagoanele, pentru că intrăm în campanie. Ştiu eu foarte bine cum se pune problema.

În continuare, cei doi au convenit asupra preţului la care Ramnon urma să ofere premixuri pentru a putea să înlăture firma englezească. Apoi, străinul i s-a adresat lui Tatu :

— Poftim, te rog, pachetul. Mai ai cinci mii...

Parcă vrînd să se dezvinovăţească, Tatu a spus ca pentru sine :

— Doresc să-mi fac o casă, undeva la munte. Peste cîţiva ani ies la pensie şi aş vrea să trăiesc liniştit...

S-au despărţit apoi, atrăgîndu-şi reciproc atenţia că vor trebui neapărat să încheie contractul, deoarece amîndoi erau presaţi, unul de către beneficiar, celălalt de către furnizori.

Ca şi după întrevederile anterioare dintre cei doi, discuţia lor, care fusese înregistrată, a fost transcrisă şi anexată, împreună cu banda magnetică, la un nou proces-verbal de constatare a efectuării unor acte premergătoare.

În următoarele zile, Ramnon a continuat tratativele la „Romaxa", în vederea încheierii contractului. Atitudinea sa de-acum dovedea însă că se folosea din plin de datele obţinute de la Tatu şi de sfaturile acestuia. Nota informativă furnizată de „Gore", din care rezulta că israelianul este surprinzător de sigur pe el, de parcă ar fi la curent cu toate datele din dosarul tratativelor, inclusiv cu aprobarea de a se cumpăra în ultimă instanţă cu 126 $ tona, era edificatoare în acest sens. În aceeaşi notă, informatorul îşi exprima părerea că Ramnon se comportă de parcă ar şti şi faptul că „noi nu avem condiţii de a depozita marfa în vrac, aşa că, oricum, tot de la el vom cumpăra".

Discuţiile au fost aprige, comerciantul israelian încercînd să dea impresia că îi este foarte greu să scadă din preţ. Ştiind însă dinainte că partea română este dispusă să cumpere cu 126 $ tona, a propus pînă la urmă el însuşi acest preţ, atrăgînd atenţia că în atari condiţii este destul de generos.

Spre sfîrşitul tratativelor, cînd datorită insistenţelor lui „Gore" de a mai reduce din preţ Ramnon îl scruta furios cu privirile pe Tatu, acesta a renunţat să mai participe la discuţii. În lipsa lui, străinul a mai cedat încă doi dolari, acceptînd încheierea contractului la preţul de 124 $ tona *).

Comentînd în birou acest epilog neaşteptat pentru cei doi complici, Tonca Virginia îi spunea lui Tatu :

— Să vezi, nene Tatule, ce l-a stors şeful pe Ramnon ! Dă-l încolo, că e un zgîrcit !

— Ba e prost ! i-a răspuns Tatu mîniat, dar de teama de a nu fi făcut o gafă, a continuat : Ce, nu putea să fie serios de la început ? !

În tot cursul verii, Ramnon Eliezer n-a mai venit în

*) Această acţiune de contracarare a încercărilor străinului de a impune un preţ avantajos lui prin folosirea datelor ce i le furnizase Tatu Vasile *s-a desfăşurat din iniţiativa şi sub controlul organelor de securitate.* (N.R.)

România. Faptul că încheiase un contract în condiții dezavantajoase pentru el, față de cîștigul pe care și-l propusese inițial, îl irita permanent și a început să se îndoiască oarecum de omul său de la „Romaxa". Căutînd o explicație a acestei nereușite și-a zis la un moment dat că poate Tatu dorește să fie „stimulat" mai substanțial. „Va trebui să stau neapărat de vorbă cu el", își spunea israelianul hotărît.

Minat de această intenție, la 22 octombrie 1971 Ramnon descindea din nou la București. Cum era și firesc, s-a prezentat mai întîi la „Romaxa", unde timp de trei zile a purtat discuții oficiale pe marginea unor viitoare afaceri comerciale. Cu această ocazie a fixat cu Tatu să se întîlnească la locul știut în seara zilei de 25 octombrie.

Considerîndu-se că a sosit momentul lichidării activității potrivnice intereselor statului român desfășurată de către cele două elemente, s-a hotărît trecerea la prinderea lor în flagrant chiar în seara respectivă.

Determinante în luarea acestei decizii au fost în special două lucruri :

— pe linie informativă se stabilise că Tatu Vasile a sustras un document secret de serviciu referitor la condițiile de cumpărare a premixurilor, pe care în mod indubitabil avea să i-l arate străinului, pentru că îi promisese că îl va ajuta să vîndă „Romaxei" asemenea marfă ;

— se știa din discuția lor precedentă că Ramnon urma să-i aducă lui Tatu o sumă de bani și unele obiecte de uz personal pe care nu putea să i le înmîneze decît cu prilejul acelei întîlniri.

Erau deci condiții deosebit de favorabile pentru realizarea unui flagrant. În consecință, s-au luat toate măsurile pentru ca Ramnon Eliezer și Tatu Vasile să fie surprinși în cel mai potrivit moment de demascare a activității lor.

În seara aceea, la ora fixată de comun acord de către cei doi, în parcul Grădina Icoanei și-a făcut apariția mai întîi Ramnon. Aidoma întîlnirii din iunie, și de această dată a avut

„noroc" : o tînără pereche de îndrăgostiți tocmai se ridica de pe banca lui preferată, martora atitor discuții purtate cu complicele său. Nerăbdător, străinul s-a apropiat cu pași repezi și s-a așezat ca după un drum lung și obositor. La circa 10 minute după aceea, o siluetă de talie mijlocie, care intrase în Grădina Icoanei de parcă nu dorea altceva decît să se plimbe, a privit cu atenție de jur-împrejur, s-a apropiat, a luat loc lîngă străin și i s-a și adresat pe un ton de dojană :

— Nu știu, zău, domnule Ramnon, cum de ai lăsat sub prețul pe care ți-l indicasem eu ! Deși e destul timp de atunci, nici acum nu mi-a trecut necazul !

— Am impresia, domnule Tatu, că n-ai știut totul. Eu tocmai mă întrebam ce s-o fi întîmplat de m-ai lăsat singur cînd aveam mai multă nevoie de dumneata ! Ce am cîștigat eu din afacerea asta aranjată cu dumneata ?

— Nu știu, domnule, nu eu am scăzut prețul cu doi dolari. Mie nu poți să-mi reproșezi nimic.

— În sfîrșit, ce-am promis e clar, dar mie îmi rămîne foarte puțin. Spune-mi însă cum stăm cu premixurile ? E vreo concurență ?

— Da, desigur, dar voi aranja...

— Domnule, vreau să fiu sigur, să nu mai pățesc ca în iunie !

— Bine, atunci uite aici document, poftim ! L-am scos din dosar să-l citești personal. Este ?!

— Da...

— Trebuie să-l pun însă la loc cît mai repede. Am vrut doar să te conving că eu, domnule, sînt om de cuvînt : cînd spun ceva, e ca și făcut ! Dacă nu erai slab de înger cîștigai mai mult !

— Evident că n-am știut cum să procedez ! De aceea nici nu te-am neglijat... Poftim, ai aici încă patru mii, dar sper să aranjăm cu premixurile. Uite și acest pachet...

Tatu n-a mai avut însă timp de replică...

— Sinteţi reţinuţi ! Vă rugăm să ne însoţiţi...

Era glasul unuia dintre cei patru ofiţeri de securitate, care, la un semn discret, se apropiaseră cîte doi, din faţă şi din spate, de banca învăluită în întuneric.

— Eu sînt străin, domnilor... sînt străin, a îngînat Ramnon gîtuit de emoţie.

V. EPILOG

La scurt timp după reţinerea lui Ramnon Eliezer şi a lui Tatu Vasile, în prezenţa a doi martori, ofiţerii de securitate participanţi la acţiune au întocmit procesul-verbal de prindere în flagrant, în care s-au consemnat temeiul *) în baza căruia s-a executat această operaţiune, datele de identificare a elementelor respective, constatarea privind infracţiunea săvîrşită şi relatările martorilor.

S-a trecut apoi la efectuarea de percheziţii corporale asupra celor doi şi la percheziţionarea domiciliilor acestora.

Cu acest prilej, asupra lui Tatu Vasile s-au găsit mai multe obiecte de provenienţă israeliană, printre care : două cămăşi bărbăteşti, două rujuri, două flacoane de parfum etc., suma de 4000 lei în bancnote de cîte 100 lei, prinse într-un elastic de culoare roşie, şi una copie de pe o adresă expediată de către întreprinderea „Romaxa" către firma elveţiană „Adex", în legătură cu înaintarea unui contract de cumpărare.

Încă din acest moment, Tatu Vasile, conştient de gravitatea faptelor sale, a încercat să deruteze organele de securitate, motivînd că banii i-ar fi avut asupra sa pentru a plăti unele reparaţii ce i se făcuseră acasă şi că obiectele, care îi aparţineau, chipurile, încă din anul 1969, cînd le cum-

*) Art. 465 şi 467 C.p.p.

părase cu ocazia unei călătorii în Europa occidentală, le luase cu el pentru a le vinde la un magazin de consignație, dar nu convenise asupra prețului.

Soția sa însă a declarat ulterior că nu cunoaște ca Tatu „să fi avut la el, cînd a plecat în oraș, ceva obiecte și nici bani, pentru că plătise deja reparațiile la cooperativă".

Mai mult, în acea după-amiază de luni magazinul de consignație fusese închis, or el pretinsese că nu căzuse de acord asupra prețului.

Această încercare de inducere în eroare a fost un semnal că cercetarea penală privindu-l pe Tatu Vasile avea să fie dificilă.

La domiciliul acestuia s-au găsit, cu ocazia efectuării percheziției, noi probe materiale, printre care: trei cămăși bărbătești; un cupon de stofă de lînă pentru costum bărbătesc; ciorapi de damă; rujuri și parfumuri, toate etichetate „Made in Israel", precum și două sticle cu whisky. Într-un geamantan s-a găsit un plic ce conținea 40 de bancnote a 100 lei, prinse tot cu un elastic de culoare roșie; suma de 3000 lei în obligațiuni C.E.C. a 200 lei fiecare; două librete C.E.C. cu cîștiguri în autoturisme, fiecare avînd înregistrată suma de 5000 lei. Tot aci se aflau două agende de birou pe numele său, în care erau înscrise date privind importul de șroturi concentrate de soia din 1967 pînă în 1970, primele cu care fuseseră contractate, prețurile, precum și sarcinile din planul de import defalcat pe trimestre, tratativele la care participase ș.a.

Conform prevederilor legale, toate aceste înscrisuri trebuiau să se afle în seifurile instituției în care lucra Tatu și nicidecum la domiciliul lui. De aceea, împreună cu obiectele amintite mai sus, agendele respective au fost ridicate în vederea cercetărilor.

În ceea ce îl privește pe Ramnon Eliezer, asupra sa au fost găsite mai multe însemnări care conțineau: datele convorbirilor oficiale și, pe scurt, problemele discutate; cifre reprezentînd cantități, prețuri, termene de livrare ale firmei sale, dar și ale concurenței (acestea erau subliniate); datele întîlnirilor particulare cu Tatu; cadourile și sumele de bani pe care i le dăduse acestuia etc.

Procesele-verbale de percheziție, alături de cele de constatare a efectuării unor acte premergătoare și de procesul-verbal de prindere în flagrant au constituit primele probe justițiabile importante în documentarea cauzei.

A urmat cercetarea învinuiților, în vederea obținerii declarațiilor acestora cu privire la faptele comise. Ramnon Eliezer, încă nedumerit, chipurile, asupra motivelor reținerii, își exterioriza frămîntările lăuntrice lovind ritmic, cu vîrful degetelor, cristalul de pe biroul la care ședea. „Înțelegînd" în cele din urmă ce anume se dorea de la el, a cerut hîrtie și, după ce s-a concentrat cîteva minute, a scris despre rostul întîlnirii sale cu funcționarul român, despre discuțiile purtate, despre obiectele și despre cei 4000 lei prinși cu un elastic roșu, oferiți ca „răsplată pentru serviciile ce i le făcuse". Explicînd apoi în ce au constat aceste servicii, Ramnon a subliniat că informațiile pe care domnul Tatu i le-a dat la cerere i-au fost „necesare și utile în tratative". Cum a ajuns să-i ceară informații? Foarte simplu. Mai întîi a sesizat că lui Tatu îi plac banii și obiectele de proveniență străină. Studiindu-l bine pentru a se convinge dacă nu se înșală, a venit apoi în întîmpinarea dorinței acestuia. Dar cheltuielile făcute astfel trebuiau recuperate. Cu informațiile oferite de Tatu încheia afaceri avantajoase, o bună parte din cîștig rămînîndu-i lui, iar o parte mai mică oferindu-i-o complicelui său sub formă de bani românești și de obiecte de producție israeliană.

„Așa am ajuns — menționa Ramnon în declarație — să ne întîlnim în particular, în Grădina Icoanei, aproape de fiecare dată cînd veneam în România".

Dacă cercetarea lui Ramnon Eliezer a decurs relativ ușor, străinul recunoscînd că se face vinovat de încălcarea legilor statului nostru, demascîndu-l în același timp și pe Tatu Vasile, acesta a continuat multă vreme să se mențină pe poziția obstrucționistă adoptată încă de la prinderea în flagrant.

La fiecare ascultare a sa și chiar la confruntarea cu Ram-

non, Tatu Vasile a încercat să se disculpe, să diminueze gravitatea faptelor comise, apreciind că greșeala lui ar fi constat doar în încălcarea „dispozițiilor Ministerului Comerțului Exterior privind regimul întîlnirilor cu cetățenii străini, ceea ce nu constituie infracțiune, ci abatere disciplinară".

Întrucît nici documentul găsit asupra sa în momentul arestării nu putea constitui o probă concludentă, care să-l determine să-și recunoască faptele infracționale, s-a cerut și s-a obținut aprobarea pentru a se folosi în cadrul cercetării penale benzile magnetice pe care fuseseră înregistrate convorbirile dintre funcționarul român și comerciantul israelian — operațiuni consemnate în procesele-verbale de efectuare a unor acte premergătoare urmăririi penale.

După ce, într-una din zile, cînd i s-a dat să asculte fragmente din convorbirile înregistrate, Ramnon și-a recunoscut vocea, fapt consemnat într-un proces-verbal, i s-a oferit această posibilitate și lui Tatu Vasile.

La auzul discuțiilor ce le purtase între patru ochi cu Ramnon și despre care n-a bănuit nici măcar o clipă că cineva ar putea avea cunoștință, acesta a declarat: „Văd că aveți probe clare, incontestabile. Nu-mi rămîne decît să spun adevărul, pentru a mă bucura de circumstanțe atenuante". Așadar, ideea de a se înregistra convorbirile și de a se întocmi procese-verbale de constatare a efectuării unor acte premergătoare și-a dovedit din plin eficiența. Pus în fața evidențelor, Tatu Vasile n-a mai avut încotro și a fost nevoit să-și recunoască vinovăția. El a mai încercat totuși să se abată de la linia adevărului, inclusiv în cadrul procesului, dar eforturile sale în acest sens au fost zadarnice.

Numeroasele materiale probatorii existente la dosarul cauzei au permis Tribunalului Militar București ca în urma analizării lor să constate existența infracțiunilor săvîrșite și să-i condamne pe inculpații Tatu Vasile și Ramnon Eliezer la 6 ani și, respectiv, 5 ani închisoare.

În conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, Ramnon

Eliezer a plătit cauțiunea pentru asigurarea executării pedepsei, după care a părăsit imediat țara.

Pentru faptul de a fi înlesnit lui Tatu Vasile — prin superficialitatea manifestată în îndeplinirea sarcinilor de serviciu — favorizarea lui Ramnon Eliezer în tratativele duse pentru încheierea unor contracte comerciale și pentru că a încălcat ea însăși normele legale referitoare la relațiile cu cetățenii străini, primind o serie de cadouri despre care nu a adus la cunoștință șefilor săi, salariata Tonca Virginia a fost avertizată de organele de securitate și sancționată de conducerea instituției.

*

Poate neașteptat pentru cuplul celor doi condamnați, dar perfect justificat dacă se are în vedere faptul că întotdeauna orice încercare de căpătuială în dauna economiei naționale, a intereselor statului este firesc să fie sortită eșecului, acest epilog dovedește că organele de securitate au reușit printr-o muncă perseverentă și calificată să descopere și să lichideze o complicitate ostilă, care tindea să se perpetueze.

Eforturile încununate de succes ale celor ce au rezolvat acest caz atestă un adevăr care nu mai trebuie demonstrat, și anume că, acționîndu-se cu combativitate și ingeniozitate, în virtutea vigilenței revoluționare și a intransigenței față de dușman — trăsături caracteristice de bază ale ofițerului de securitate —, se poate da riposta cuvenită oricui ar atenta la securitatea statului, indiferent sub ce formă ar face-o.

Legile țării, indicațiile conducerii de partid, ordinele ministrului de interne, sentimentul datoriei față de patrie și popor constituie prin ele însele cel mai favorabil cadru de realizare în bune condițiuni a sarcinilor de apărare a securității statului.

CUPRINSUL

Redactor : cpt. VASILE GHEORGHE
Corector : a. c. RADU STOIAN

Comanda nr. 00500490
R. M. nr. 00149

Dat la cules : 12.07.1972
Bun de tipar : 22.09.1972

Lucrarea conține 48 pagini